

Vier problemen die kunnen opspelen bij het opvangen van Oekraïense vluchtelingen

Gastvrijheid is een deugd. Maar het opvangen een van een Oekraïens gezin kan lang duren. Zorg voor een vangnet.

Jan Pieter Mostert • directeur bij Stichting Gave

© 3 maart 2022, 11:15

Oekraïense vluchtelingen komen per trein aan in Warschau, Polen.

(beeld epa)

Het grote aantal initiatieven voor Oekraïense vluchtelingen op dit moment is hartverwarmend. Inzamelacties, zelfs ook initiatieven om het eigen huis open te stellen voor een Oekraïens gezin. Als Stichting Gave adviseren we geregeld

gezinnen die om wat voor reden dan ook een vluchteling in huis op willen nemen.

De situatie in Oekraïne kan lang gaan duren. Poetin die geen gezichtsverlies mag lijden en een taaie Oekraïense bevolking die niet van plan is zich gewonnen te geven zijn ingrediënten voor een lang, guerrilla-achtig conflict. Het opvangen van een Oekraïens gezin kan een langdurige zaak worden. Problemen die dan kunnen opspelen zijn:

trauma

Er kan verliefdheid ontstaan, of aversie

Trauma. Mensen die direct uit een oorlogsgebied komen zijn in shock. Ze zijn niet in staat gezellige gasten te zijn. Omdat verreweg de meeste gezinnen zonder man en vader komen, zullen ze voortdurend gefocust zijn op nieuws uit Oekraïne en contact met hun geliefde. De onzekerheid is een steeds verder inslijtend trauma, het is nog geen tijd voor verwerking.

gewoontes

Gewoontes van mensen, ook wat betreft alledaagse zaken, kunnen sterk verschillen. Gedrag dat in de ene cultuur als beleefd wordt gezien kan in de andere cultuur als lomp worden geïnterpreteerd. Bij gastgezinnen die langer optrekken met hun Oekraïense gasten kan het zijn dat relaties juist wel of juist niet klikken. Dit kan spanningen geven.

financien

Zonder contacten en met weinig financiële mogelijkheden treedt er snel verveling op. Ook dat kan spanningen geven. Financieel lijkt het te dragen, een paar extra monden voeden. Toch kan dat tegenvallen: het vluchtelingengezin heeft bijna niets meer, aan veel spullen is behoefte. Vergeet ook niet de vervoerskosten: vluchtelingen zullen graag bekenden willen opzoeken elders in Nederland of Europa. Dat is belangrijk voor hen. Het is nog niet helder of en in welke mate de overheid bijspringt bij particuliere opvang.

ziektekosten

Het is de vraag in welke mate Oekraïense ziektekostenverzekeraars aan hun verplichtingen kunnen voldoen, zeker bij West-Europees prijsniveau. Ook hier is het nog afwachten wat de overheid gaat doen.

dringende adviezen

Gastvrijheid is een belangrijke christelijke deugd. Ik denk dat het goed is voor een vluchtelingengezin om in een gezinssysteem te komen waar het leven gewoon doorgaat. Het kan voor het gastgezin een prachtige en verrijkende ervaring zijn. Toch heb ik een aantal dringende adviezen in het belang van het gastgezin én van het vluchtelingengezin:

Doe het nooit alleen. Doe het met een organisatie, een vriendengroep of organiseer dekking door een diaconie. Als je dan emotioneel of financieel wordt overvraagd, heb je iets om op terug te vallen. Wees gastgezin voor een afgebakende tijd, plan evaluatiemomenten en wees daar helder over naar de vluchteling. Vang met bijvoorbeeld zes gezinnen maximaal drie vluchtelingengezinnen op, zodat je drie maanden op/drie maanden af kan. Zorg voor een vertrouwenspersoon, waar ieder gezinslid heen kan. Niet ieder probleem is gemakkelijk bespreekbaar te maken. Er kunnen verliefdheden ontstaan, of juist aversie. Dan is het belangrijk om ergens terecht te kunnen.

Als opvang zorgvuldig wordt opgezet kan het opvangen van mensen in nood een goede, levensbepalende ervaring worden, die voor alle betrokkenen een verrijking is.